

Asia: VN/9806/2021

Taiteen edistämiskeskusta koskeva arviointi

1. Taiteen edistämiskeskuksen perustehtävää, tulevaisuuden visioita ja strategista asemointia tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taike tekee parhaillaan visiotyötä tätä varten.

2. Taiteen edistämiskeskuksen ohjauksen ja strategisen johtamisen tueksi tulee perustaa erillinen hallitus

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiken johto tarvitsee hallituksen tuekseen. On tärkeätä, että Taike ja hallitus yhdessä voivat vaikuttaa taide- ja kulttuuripoliittiseen sekä yhteiskunnalliseen keskusteluun samansuuntaisesti. Hallituksen tulisi koostua laajaa kulttuurista, yhteiskunnallista, taloudellista ja juridista osaamista omaavista henkilöistä. Taidealojen syvällistä asiantuntemusta Taikelle voisi tuoda monialainen apurahatoimikunta sekä yleisemmin koko Suomen kattava, iso asiantuntijapooli, josta Taike voisi saada täsmä-asiantuntemusta. Taideneuvoston tehtävät ovat epäselvät.

3. Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Taiteen edistämiskeskuksen välistä tulosoajasta tulee terävöittää

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Tulosohjauksen tulee perustua hallituskausittain strategiaan lähtökohtiin ja pitkántähtäimen tavoitteisiin. Tulee selkeästi erottaa strategiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Samoin tulee erotella varsinaiset strategiset tunnusluvut ja muut toiminnan tunnusluvut toisistaan. Toimiva tulosohjaus perustuu aktiiviselle taide- ja kulttuuripoliittiselle pitkántähtäimen dialogille ja erityisesti yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden kehittämiseen ja luomiseen.

4. Taiteen edistämiskeskuksen itsenäistä asemaa tulee vahvistaa ministeriön tavoiteohjelmissa määritellyn delegointiperiaatteen mukaisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiken tulisi olla itsenäisempi, vahvempi taiteen ja kulttuurin asiantuntija- ja palveluvirasto. Tulisi tehdä selkeä työnjako strategisemman ministeriön ja operatiivisemman Taiken välillä, mm. taiteen ja kulttuurin rahoituksen jakomekanismeissa. Taiken toiminta nojautuu 1970-luvulla luodun alue/toimikuntalaitoksen, luottamuselintyyppisen systeemin pohjalle, jonka avulla tuetaan erityisesti yksilöitä apurahoituksella. Taiken toiminnan valtionapuviranomaisena tulisi olla merkittävämpää ja kattaa laajemmin alan ekosysteemi. Taikella tulisi olla päätösvalta luoda taidekenttää palvelevat rahoitusmuodot ja saada rahoitus yhtenä kokonaisuutena.

5. Taiteen toimikuntalaitos tulee uudistaa perusteellisesti

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Talkootyyppinen luottamuselinjärjestelmä ei ole relevantti nykypäivänä. Toimikuntalaitoksen tehtävät koskevat lähinnä yksilöapurahojen arviointia. Toimikuntalaitos on raskas, joustamaton, päällekkäinen ja mm. jääviydet aiheuttavat ongelmia. Nykyisin taiteen asiantuntijat ovat korkeasti koulutettuja ammattilaisia, asiantuntijoita, joille tulee maksaa aina työstä. Taikelle voitaisiin luoda koko Suomen kattava asiantuntijapooli, josta Taike voisi täsmäpoimia tarvittavan asiantuntemuksen sekä strategisempiin alueellisiin tehtäviin, apurahojen arviointipaneelisiin että spesifeihin asiantuntemusta vaativiin tehtäviin tarpeen mukaan. Yksilöapurahojen jakamisen tulee perustua laatuun ja laadunarviointiin valtakunnallisesti. Arviointitoiminnan tulee olla ammattimaista ja arviointimalli tulee valita rahoitusinstrumentin mukaan.

6. Taiteen edistämisen alueellista toimintaa tulee vahvistaa ja toiminnot tulee organisoida uudelleen

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taike tekee visiotyötä parantaakseen alueellisia palveluita. Taikella tulisi olla oikeus päättää tarkoituksenmukaisuusperiaatteella toimitiloistaan. Toimipisteitä ei tarvita asiakaspalveluun, sillä valtionavustustoimintaan liittyvä asiointi on täysin sähköistä ja asiantuntijapalvelu on monikanavaista ja monipaikkaista. Taike voi kehittää toimitilojaan pohjautuen valtion uuteen toimitilastrategiaan. Asiakkaiden eli taiteilijoiden, taideorganisaatioiden ja kuntien palvelemisen tulee olla Taiken alueellisen kehittämisen keskiössä. Taikella tulee olla tasalaatuisemmat ja toisaalta räätälöidyt palvelut alueille ja eri kohderyhmille. Taiken läsnäolo tulee räätälöidä erilaisten kohderyhmien tarpeiden mukaisesti ja mm. läänintaiteilijoiden työnkuvia ja nimikkeitä tulee kehittää vastaamaan alueilla olevia erityisesti taiteilijoiden tarpeita.

7. Taiteen rahoitusmalli tulee uudistaa. Uudistuksen tueksi tulisi laatia kokonaisvaltainen selvitys taiteen rahoituksen tilasta ja tulevaisuudesta.

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Koko taidekentän rahoituksen rakenne tulisi pohtia kokonaisvaltaisesti uudelleen esim. siten, että kaikille taideorganisaatioille synnytettäisiin yhtenäinen rahoitusmalli, jonka kautta rahoituksesta voisi kisata samoilla periaatteilla. Rahoituksen sirpaleisuutta tulisi viedä merkittävästi kompaktimpaan suuntaan ja päällekkäisistä instrumenteista tulisi päästä eroon. Taiken ja OKM:n välinen työnjako tulisi kirkastaa. Strategiset temaattiset rahoitusinstrumentit voitaisiin luoda hallituskausittain. Työskentelyapurahainstrumentti tulisi muuntaa ansiotulon muotoon. Uudistus tulisi toteuttaa pitkäjänteisellä asteittaisella toimintasuunnitelmalla ainakin kymmenen vuoden aikavälillä. Jos alueellisuutta halutaan pohtia isommin uudelleen, se voisi tapahtua kokonaisuudistuksessa ja koskea isoja rakenteita ja organisaatioiden rahoitusmallia.

8. Taiteen edistämiskeskuksen toiminnan kansainvälisyyttä tulee vahvistaa

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Taiteen edistämiskeskuksella tulee olla luonnollisesti kansainväliset suhteet, joita sillä jo onkin, mm. globaalin järjestön IFACCAN ja pohjoismaisten johtajien verkosto. Taiken toiminnassa tulee keskittyä edistämään sitä, että taiteen kentällä on mahdollisuus kansainvälistyä. Tässä on merkittävä aukko koko suomalaisessa taiteen tukijärjestelmässä. Kansainvälisyyttä tukisi parhaiten kentän organisaatioiden riittävä perusrahoitus, sekä hakerahoitus, jota voitaisiin suunnata myös spesifeihin kansainvälisiin hankkeisiin, kuten esim. kiertueisiin.

Taiteen edistämiskeskuksen uudistamisen vaihtoehdot

Raportissa on esitetty uudistamisen vaihtoehdoiksi kolme kehittämismallia (s. 149-152).

Mikä esitetystä kehittämismallista olisi mielestänne sopivin.

Keskitetty ja ketterä taiteen palveluvirasto

Perustele valintasi

Taiken toimintaa tulee johtaa keskitetysti koko ekosysteemi tuntien ja palveluiden tulee olla ketteriä ulottuen koko Suomeen. Ilman kokonaiskuvaa tämä ei ole mahdollista. Taiken tulee olla myös alueellisesti ja kansainvälisesti verkottunut taiteen ekosysteemin tukija. Ilman kokonaisnäkemyä verkottuminen eikä ekosysteemin tunteminen ole mahdollista.

Tuovinen Paula
Taike - Paula Tuovinen, johtaja